

การศึกษากลวิธีทางภาษาที่ใช้ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟังในสถานการณ์
ที่ต่างกันในประเทศไทย: กรณีคู่สนทนาที่มีสถานภาพและความสนิทสนมต่างกัน
A STUDY OF LINGUISTIC STRATEGIES USED FOR THE SPEECH ACT OF MAKING
CORRECTION OF HEARERS IN DIFFERENT SITUATIONS IN THAI: A CASE STUDY
OF DIFFERENT SOCIAL STATUS AND INTIMACY INTERLOCUTORS

สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์^{1*}

Sittitam Ongwuttawat^{1*}

^{1*}คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปทุมธานี

^{1*}Faculty of Liberal Arts, Thammasat University, Prathumthani

Received: February 21, 2021, Revised: March 31, 2021, Accepted: April 5, 2021

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการศึกษากลวิธีทางภาษาที่ผู้พูดภาษาไทยใช้ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง และพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษาที่ใช้ในวัจนกรรมดังกล่าวกับปัจจัยเรื่องปัจจัยเรื่องสถานภาพและความสนิทสนมของคู่สนทนา และปัจจัยเรื่องสถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่มีหรือไม่มีบุคคลที่สามและสถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่มีผลหรือไม่มีผลต่อผู้พูด ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามแบบเติมเต็มบทสนทนาชนิดให้เขียนตอบ (Written Discourse Completion Task; WDCT) โดยกลุ่มตัวอย่างผู้พูดภาษาไทยที่ใช้ในงานวิจัยมีจำนวน 400 คน แบ่งเป็นเพศชาย 200 คน และเพศหญิง 200 คน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้พูดภาษาไทยเลือกใช้กลวิธีทางภาษาในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟังจำนวนทั้งสิ้น 2 กลวิธีใหญ่ เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ 1) กลวิธีทางภาษาแบบอ้อม (ร้อยละ 84.06) และ 2) กลวิธีทางภาษาแบบตรง (ร้อยละ 15.94) ส่วนผลการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษาที่ใช้ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟังกับปัจจัยเรื่องปัจจัยเรื่องสถานภาพ ความสนิทสนมของคู่สนทนา และปัจจัยเรื่องสถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่มีหรือไม่มีบุคคลที่สาม และสถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่มีผลหรือไม่มีผลต่อผู้พูดมีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้กลวิธีทางภาษาในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้พูดภาษาไทยดังจะเห็นได้จากค่า p ของกลวิธีทางภาษาทั้งหมดต่ำกว่าระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ($P < 0.05$) ทั้งนี้ พฤติกรรมทางภาษาดังกล่าวสอดคล้องกับปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมเรื่องความเป็นสังคมแบบอิงกลุ่ม (Collectivism) และความเป็นวัฒนธรรมบริบทสูง (High Context Culture)

คำสำคัญ: การแก้ความเข้าใจผิด กลวิธีทางภาษา วัจนกรรม วัจนปฏิบัติศาสตร์ ปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรม

*Corresponding author. Tel.: 081 644 2948

Email address: sittitam209@hotmail.com

Abstract

This research article had the primary objectives to study the strategies used for the speech act of making correction in Thai and analyze the relationship between responding strategies and factors concerning the interlocutors' social status and intimacy, and situation when a third-party is present and when there is no third-party, and situation when there is effect speaker and there is no effect speaker. The data used in this research were elicited from a sample of 400 respondents which are 200 males and 200 females. The samples were asked to complete the Written Discourse Completion Task (WDCT). According to the results, the responding strategy to admonishment divided into 2 strategies, ranking in the order of frequency as follows: 1) bold-on-record strategies (84.06%) and 2) off-record strategies (15.94%). Upon consideration of the relationship between these strategies and factors concerning the interlocutors' social status and intimacy, and situation when a third-party is present and when there is no third-party, and situation when there is effect speaker and there is no effect speaker had an effect on the adoption of the these strategies, there were statistically significant differences in the responding strategies at a p-value of less than 0.050 ($P < 0.050$). Linguistic behaviors might be motivated by two sociocultural factors: (1) Collectivism and (2) High context culture.

Keywords: Making correction, Linguistic strategies, Speech act, Pragmatics, Sociocultural factors

บทนำ

ในการปฏิสัมพันธ์ ผู้ฟังอาจกล่าวข้อมูลที่ผิด หรือไม่ถูกต้องเนื่องจากเข้าใจข้อมูลคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ด้วยเหตุนี้ ในการสื่อสารผู้พูดจึงจำเป็นต้องเลือกระหว่างการกล่าวแก้ความเข้าใจผิดของคู่สนทนาอย่างตรงไปตรงมาเพื่อให้คู่สนทนาเข้าใจสิ่งที่ถูกต้องได้ทันที แต่อาจทำให้ผู้ฟังเสียหน้า หรือไม่พึงพอใจกับการกล่าวแก้ความเข้าใจผิดแบบอ้อมต่อคู่สนทนาเพื่อรักษาความสัมพันธ์ระหว่างกัน แต่ผู้ฟังอาจไม่เข้าใจ หรือจำเป็นต้องตีความถึงจะเข้าใจสิ่งที่ผู้พูดกล่าวเพื่อแก้ความเข้าใจผิดดังกล่าว (ปวีณา วัชรสุวรรณ, 2547; สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์, 2561; รตารัตน์ ศรีพันธุ์วรสกุล และณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2563)

ผู้วิจัยมีสมมติฐานเบื้องต้นว่าปัจจัยที่ผู้พูดภาษาไทยคำนึงถึงการเลือกใช้กลวิธีทางภาษาในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง ได้แก่ สถานภาพของคู่สนทนา ดังที่ Mulder (1996), สุพัตรา สุภาพ (2529), อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2541), พัทยา สายหู (2556) ฯลฯ ซึ่งชี้ให้เห็นว่า สถานภาพเป็นตัวกำหนดบทบาท หรือการกระทำของคนว่าควรประพฤติปฏิบัติตัวอย่างไร รวมทั้ง การใช้ภาษา กล่าวคือ ในการสื่อสาร ผู้พูดจะต้องคำนึงถึงเสมอว่า ผู้ฟังเป็นใคร มีความสัมพันธ์กับตนอย่างไร และเลือกใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมกับ สถานภาพที่แตกต่างระหว่างตนกับผู้ฟัง และสถานภาพของคู่สนทนามีผลต่อการเลือกใช้กลวิธีทางภาษาในการปฏิสัมพันธ์ของผู้พูด ภาษาไทย (Panpothong, 1999; วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์, 2537; จีรรัตน์ เพชรรัตน์โมรา, 2544; เพชรภรณ์ เอ็มอักษร, 2549; สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์, 2549 ฯลฯ)

นอกจากนี้ ปัจจัยเรื่องความสัมพันธ์ของคู่สนทนา ก็เป็นอีกสมมติฐานหนึ่งที่ผู้วิจัยเห็นว่าผู้พูดภาษาไทยคำนึงถึงในการเลือกใช้กลวิธีทางภาษาในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง ดังที่ Pongsapich (1998), สุนทรี โคมิน และสนธิ สมัครการ (2522), สุพัตรา สุภาพ (2529), นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2546) ฯลฯ ชี้ว่าคนไทยจะปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่สนิทและไม่สนิทแตกต่างกัน รวมถึง การปฏิสัมพันธ์ในการสื่อสาร เช่นเดียวกับ Palakomkul (1972), Panpothong (1999), วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์ (2537), รุ่งอรุณ ใจชื่อ (2549) ฯลฯ ที่ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยเรื่องความสัมพันธ์ของคู่สนทนามีผลต่อกลวิธีทางภาษาที่ผู้พูดภาษาไทยใช้ในการสื่อสาร

¹ ผู้วิจัยเรียก “making correction” ว่า “การแก้ความเข้าใจผิด” ตาม ปวีณา วัชรสุวรรณ (2547), ปราณี โหมตศิริ (2548), สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์ (2561) และ รตารัตน์ ศรีพันธุ์วรสกุล และณัฐพร พานโพธิ์ทอง (2563)

เช่นเดียวกับสมมติฐานที่ว่าปัจจัยเรื่องสถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่มีหรือไม่มีบุคคลที่สาม และปัจจัยเรื่องสถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่มีผลหรือไม่มีผลต่อผู้พูดมีความสัมพันธ์กับกลวิธีทางภาษาที่ผู้พูดภาษาไทยเลือกใช้ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง ดังผลการวิจัยที่ศึกษาการสื่อสารของผู้พูดภาษาไทย เช่น ทศนีย์ เมฆถาวรวัฒนา (2541), จีรรัตน์ เพชรรัตน์โมรา (2544), เพชรภรณ์ เอ็มอักษร และรุ่งอรุณ ใจเชื้อ (2549), สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์ (2549), ทัดดาว รักมาก (2560), รัมภ์รดา กองช้าง (2560), พรหมมินทร์ ประไพพงษ์ (2562) ฯลฯ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าปัจจัยเรื่องสถานการณ์การสนทนาเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ผู้พูดภาษาไทยคำนึงถึงในการปฏิสัมพันธ์

จากการทบทวนงานวิจัยที่ศึกษาวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดในภาษาไทยพบจำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ 1) งานวิจัยของ ปวีณา วัชรสุวรรณ (2547) งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาการกล่าวแย้งในภาษาไทยของผู้ที่มีสถานภาพต่างกันและความสัมพันธ์ของการกล่าวแย้งของผู้ที่มีสถานภาพต่างกับสถานการณ์การมีและไม่มีบุคคลที่สาม โดยแบ่งการกล่าวแย้งเป็นการกล่าวแย้งเมื่อคู่สนทนากล่าวผิดและการกล่าวแย้งเมื่อมีความเห็นต่างกับคู่สนทนา 2) งานวิจัยของ ปราณี โหมตศิริ (2548) งานวิจัยดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการแก้ความเข้าใจผิดของผู้พูดคนไทยและผู้พูดคนอเมริกันในเชิงวัจนปฏิบัติศาสตร์ข้ามวัฒนธรรม รวมถึงศึกษาผู้เรียนภาษาอังกฤษชาวไทยในเชิงวัจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษา 3) งานวิจัยของ สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์ (2561) งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการศึกษากลวิธีทางภาษาที่ผู้พูดภาษาไทยใช้ในการแก้ความเข้าใจผิดของคู่สนทนา และข้อคำนึงที่เป็นเหตุจูงใจหรือปัจจัยที่ผู้พูดภาษาไทยคำนึงถึงในการเลือกใช้กลวิธีทางภาษาในการแก้ความเข้าใจผิดของคู่สนทนาตามแนวคิดวัจนปฏิบัติศาสตร์แนวปลดปล่อย (Emancipatory Pragmatics) และ 4) งานวิจัยของ รดารัตน์ ศรีพันธุ์วรกุล และณัฐพร พานโพธิ์ทอง (2563) ที่มีเป้าหมายในการศึกษาการกล่าวแย้งตามแนววัจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษาซึ่งเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามชนิดเติมเต็มบทสนทนาจากผู้เรียนภาษาไทยชาวจีน ผู้พูดภาษาไทยและผู้พูดภาษาจีน และนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาและเปรียบเทียบ โดยใช้วิธีการทางสถิติ พร้อมทั้งวิเคราะห์การถ่ายโอนทางวัจนปฏิบัติศาสตร์

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมดข้างต้น อาจกล่าวได้ว่ายังไม่พบงานวิจัยใดที่มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษาที่ผู้พูดภาษาไทยใช้ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟังกับปัจจัยเรื่องสถานการณ์ภาพและความสนิทสนมของคู่สนทนา และปัจจัยเรื่องสถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่มีหรือไม่มีบุคคลที่สาม และสถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่มีผลหรือไม่มีผลต่อผู้พูดโดยตรง ยกเว้นงานวิจัยของ ปวีณา วัชรสุวรรณ (2547) ที่ศึกษาการแก้ความเข้าใจผิดจากคู่ความสัมพันธ์อาจารย์กับนิสิตนักศึกษา และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษาฯ กับปัจจัยเรื่องสถานการณ์การมีหรือไม่มีบุคคลที่สาม แต่ยังไม่ได้ศึกษาการแก้ความเข้าใจผิดจากคู่ความสัมพันธ์อื่น เช่น หัวหน้างานกับลูกน้อง เพื่อนร่วมงานกับเพื่อนร่วมงาน เพื่อนร่วมชั้นเรียนกับเพื่อนร่วมชั้นเรียน ฯลฯ รวมถึงงานวิจัยของ สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์ (2561) ที่ศึกษากลวิธีการแก้ความเข้าใจผิดของผู้พูดภาษาไทยและข้อคำนึงที่เป็นเหตุจูงใจก็ได้สรุปผลการวิจัยให้เห็นเพียงบางส่วนว่าปัจจัยเรื่องบริบทที่เกี่ยวข้องกับผู้พูดและผู้ฟังเป็นปัจจัยประการหนึ่งที่ผู้พูดภาษาไทยคำนึงถึงในการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง อีกทั้งงานวิจัยดังกล่าวยังไม่ได้กำหนดสถานการณ์ในแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างต้องเลือกใช้กลวิธีทางภาษาในการแก้ความเข้าใจผิดของคู่สนทนาที่มีสถานภาพ และความสนิทสนมต่างกัน

ดังนั้น ในบทความวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษาที่ผู้พูดภาษาไทยใช้ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟังกับปัจจัยเรื่องสถานการณ์ภาพ และความสนิทสนมของคู่สนทนา และปัจจัยเรื่องสถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่มีหรือไม่มีบุคคลที่สาม และสถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่มีผลหรือไม่มีผลต่อผู้พูด โดยมีคำถามการวิจัยว่าผู้พูดภาษาไทยเลือกใช้กลวิธีทางภาษาใดบ้างในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง และปัจจัยเรื่องสถานการณ์ภาพและความสนิทสนมของคู่สนทนา และปัจจัยเรื่องสถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่มีหรือไม่มีบุคคลที่สาม และสถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่มีผล หรือไม่มีผลต่อผู้พูดมีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้กลวิธีทางภาษาในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟังหรือไม่ อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทฤษฎีทางภาษาที่ผู้พูดภาษาไทยใช้ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีทางภาษาที่ผู้พูดภาษาไทยใช้ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟังกับปัจจัยเรื่องสถานภาพ และความสนิทสนมของคู่สนทนา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีทางภาษาที่ผู้พูดภาษาไทยใช้ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟังกับปัจจัยเรื่องสถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่มี หรือไม่มีบุคคลที่สาม และสถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่มีผลหรือไม่มีผลต่อผู้พูด

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้พูดภาษาไทยส่วนใหญ่มักเลือกใช้ทฤษฎีทางภาษาแบบอ้อมมากกว่าทฤษฎีทางภาษาแบบตรงในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง
2. ปัจจัยเรื่องสถานภาพและความสนิทสนมของคู่สนทนามีความสัมพันธ์กับทฤษฎีทางภาษาที่ผู้พูดภาษาไทยใช้ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง
3. ปัจจัยเรื่องสถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่มี หรือไม่มีบุคคลที่สามและสถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่มีผลหรือไม่มีผลต่อผู้พูดมีความสัมพันธ์กับทฤษฎีทางภาษาที่ผู้พูดภาษาไทยใช้ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง

แนวคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยใช้แนวคิดวัจนกรรม (Speech Act) ในการกำหนดเงื่อนไขของวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิด โดยมีรายละเอียดดังนี้ Austin (1962) นักปรัชญากลุ่มเจตนานิยม กล่าวไว้ว่าการใช้ภาษาในการสื่อสารนั้น เราได้ใช้ถ้อยคำเพื่อสื่อความ หรือบอกว่าเป็นจริง หรือเท็จเท่านั้น แต่ยังใช้เพื่อให้เกิดการกระทำต่าง ๆ อีกด้วย การกล่าวถ้อยคำหนึ่ง ๆ ผู้พูดได้กระทำ 3 สิ่งด้วยกัน คือ 1) การกล่าวถ้อยคำ (Locutionary Act) 2) การแสดงเจตนา (Illocutionary act) และ 3) การก่อให้เกิดผลแก่ผู้ฟัง (Perlocutionary Act) การศึกษาภาษาของออสตินมักจะเน้นภาษาที่ใช้ในพิธีกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ตายตัว ต่อมา Searle (1969) ได้นำแนวคิดนี้มาพัฒนาให้เป็นระบบและเน้นการศึกษาภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน Searle เชื่อว่าการกล่าวถ้อยคำหนึ่ง ๆ ของผู้พูดแสดงถึงเจตนาของผู้พูด ด้วยเจตนาตัวเองที่เป็นส่วนสำคัญของวัจนกรรม และได้กล่าวถึงการกระทำที่ก่อให้เกิดวัจนกรรมไว้ 3 ประการ คือ 1) การกล่าวถ้อยคำ (Utterance Acts) 2) การนำเสนอความ (Propositional Acts) และ 3) การแสดงเจตนา (Illocutionary acts) นอกจากนี้ Searle ยังได้กำหนดเงื่อนไขในการแสดงวัจนกรรมต่าง ๆ ไว้² 4 ประการ คือ

1. เงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาความ (Propositional Content) คือ รายละเอียดที่เป็นเนื้อหาของถ้อยคำนั้น
 2. เงื่อนไขอันเป็นปัจจัยพื้นฐาน (Preparatory Precondition) คือ เงื่อนไขเบื้องต้นเกี่ยวกับความคิด ความเชื่อที่ผู้พูดและผู้ฟังจะต้องมีมาก่อน
 3. เงื่อนไขความจริงใจ (Sincerity Condition) คือ เจตนาที่แท้จริงของผู้พูดที่ต้องการสื่ออะไร หรือมีความรู้สึกอย่างไรในการกล่าวถ้อยคำนั้น
 4. เงื่อนไขบอกสาระสำคัญ (Essential Condition) คือ การสื่อเจตนาที่ต้องการให้เกิดการกระทำอะไรขึ้น
- วัจนกรรมแต่ละประเภทจะมีเงื่อนไขทั้งสี่ประการข้างต้น แตกต่างกันไปรายละเอียด เนื่องจากธรรมชาติของวัจนกรรมแต่ละประเภทนั้นต่างกัน นอกจากนี้ Searle ยังได้แบ่งวัจนกรรมไว้ 5 กลุ่ม คือ

1. Representatives คือ วัจนกรรมที่ผู้พูดผูกมัดตนเองกับความจริงของถ้อยคำที่พูด เช่น การแจ้งให้ทราบ การบอกกล่าว การสรุป เป็นต้น
2. Directives คือ วัจนกรรมที่ผู้พูดพยายามให้ผู้ฟังทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น การขอร้อง การสั่ง

² ผู้วิจัยเรียกเงื่อนไขวัจนกรรมแต่ละข้อตาม ญัฐพร พานโพธิ์ทอง (2555)

3. Commissives คือ วัจนกรรมที่ผู้พูดผูกมัดตนเองว่าจะกระทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งในอนาคต เช่น การสัญญา การขู่ การเสนอ

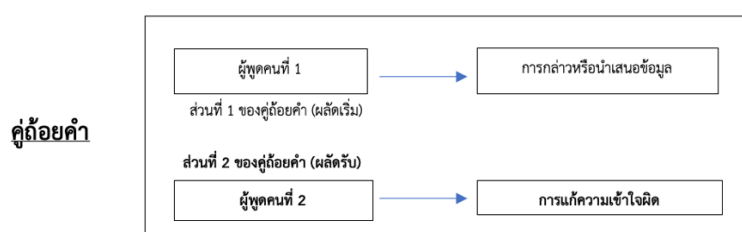
4. Expressives คือ วัจนกรรมที่ผู้พูดแสดงภาวะเกี่ยวกับจิตใจ อารมณ์ และความรู้สึก เช่น การขอบคุณ การขอโทษ การแสดงความยินดี

5. Declarations คือ วัจนกรรมที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยทันทีที่เกี่ยวกับสถาบัน ผู้กระทำให้ต้องเป็นบุคคลที่เหมาะสม เช่น การประกาศสงคราม การล้างบาป การไล่ออกจากงาน

ทั้งนี้ Searle ไม่ได้กล่าวถึงเงื่อนไขวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดไว้อย่างชัดเจน แต่ในที่นี้ผู้วิจัยได้กำหนดเงื่อนไขวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดตามแนวคิดของ Searle (1969 อ้างถึงใน ปวีณา วัชรสุวรรณ, 2547; ปราณี โหมดหิรัญ, 2548) ดังนี้

1. เงื่อนไขที่เกี่ยวกับเนื้อความ เป็นเนื้อความใด ๆ ที่ไม่เป็นในทางคล้อยตามสิ่งที่ผู้ฟังพูดถึง
2. เงื่อนไขอันเป็นปัจจัยพื้นฐาน มี 2 ข้อ คือ 1) ผู้พูดมีความคิดอื่นที่เชื่อว่าถูกต้องกว่าสิ่งที่ผู้ฟังพูดถึง 2) ยังไม่มีข้อสรุปว่าสิ่งที่ผู้ฟังพูดนั้นถูกต้องแน่นอนแล้ว
3. เงื่อนไขความจริงใจ ผู้พูดต้องการแก้ไขความเข้าใจผิดในสิ่งที่ผู้ฟังพูดหรือกล่าว
4. เงื่อนไขบอกสาระสำคัญ เป็นความพยายามที่จะแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟังเพื่อให้ผู้ฟังแก้ไขคำพูด

เมื่อพิจารณา “การแก้ความเข้าใจผิด” อาจอธิบายได้ว่า “การแก้ความเข้าใจผิดของคู่สนทนา” เป็นผลัต (Turn) รับ โดยมี “การกล่าวหรือนำเสนอข้อมูล” เป็นผลัต (Turn) เริ่ม ในคู่ถ้อย “การกล่าวหรือนำเสนอข้อมูล-การแก้ความเข้าใจผิด ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 คู่ถ้อยคำ “การกล่าว หรือนำเสนอข้อมูล-การแก้ความเข้าใจผิด”

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในบทความวิจัย

1. วัจนกรรม หมายถึง การกระทำโดยใช้คำพูด ที่เกิดขึ้นภายใต้เงื่อนไขของการกระทำ หรือวัจนกรรมนั้น (Searle, 1969)
2. ถ้อยคำ หมายถึง ส่วนหนึ่งของการพูดในสถานการณ์หนึ่ง ๆ และเป็นส่วนที่อยู่ระหว่างจังหวะหยุดในการพูดนั้น (Hurford & Heasley, 1983)

3. วัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิด ผู้วิจัยให้นิยามคำว่า “วัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิด” ตามแนวคิดเรื่องเงื่อนไขวัจนกรรมของ Searle (1969 อ้างถึงใน ปวีณา วัชรสุวรรณ, 2547; ปราณี โหมดหิรัญ, 2548; รดารัตน์ ศรีพันธ์วรสกุล และ ณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2563) ดังนี้

- 1) เงื่อนไขที่เกี่ยวกับเนื้อความ เป็นเนื้อความใด ๆ ที่ไม่เป็นในทางคล้อยตามสิ่งที่ผู้ฟังพูดถึง
 - 2) เงื่อนไขอันเป็นปัจจัยพื้นฐาน มี 2 ข้อ คือ (1) ผู้พูดมีความคิดอื่นที่เชื่อว่าถูกต้องกว่าสิ่งที่ผู้ฟังพูดถึง (2) ยังไม่มีข้อสรุปว่าสิ่งที่ผู้ฟังพูดนั้นถูกต้องแน่นอนแล้ว
 - 3) เงื่อนไขความจริงใจ ผู้พูดต้องการแก้ไขความเข้าใจผิดในสิ่งที่ผู้ฟังพูดหรือกล่าว
 - 4) เงื่อนไขบอกสาระสำคัญ เป็นความพยายามที่จะแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟังเพื่อให้ผู้ฟังแก้ไขคำพูด
- เมื่อพิจารณา “การแก้ความเข้าใจผิด” อาจอธิบายได้ว่า “การแก้ความเข้าใจผิดของคู่สนทนา” เป็นผลัต (turn) รับ โดยมี “การกล่าวหรือนำเสนอข้อมูล” เป็นผลัต (Turn) เริ่ม ในคู่ถ้อย “การกล่าว หรือนำเสนอข้อมูล-การแก้ความเข้าใจผิด (ดังแผนภาพที่ได้อธิบายไว้แล้วในหัวข้อ “แนวคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์)

4. กลวิธีทางภาษาในบทความวิจัยนี้ หมายถึง วิธีการทางภาษาที่ผู้พูดใช้ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิด

ขอบเขตของการวิจัย

1. ผู้วิจัยศึกษาการแก้ความเข้าใจผิดที่เป็นกลวิธีทางภาษาในวัจนกรรมดังกล่าวเท่านั้น โดยไม่ศึกษา “การแก้ความเข้าใจผิดโดยการทำเฉย ๆ” หรือ “การแก้ความเข้าใจผิดโดยใช้วิธีอื่น”
2. ปัจจัยที่ผู้วิจัยศึกษา ได้แก่ ปัจจัยเรื่องสถานภาพและความสนิทสนมของคู่สนทนา และปัจจัยเรื่องสถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่มี หรือไม่มีบุคคลที่สาม และสถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่มีผลหรือไม่มีผลต่อผู้พูด
3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยด้วยเทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Sample Random Sampling)³ โดยกลุ่มตัวอย่างผู้พูดภาษาไทย ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างผู้พูดที่เป็นนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย และบุคคลที่ทำงานแล้วจำนวน 400 คน แบ่งเป็นเพศชาย 200 คน (แบ่งเป็นนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเพศชายจำนวน 100 คน และบุคคลที่ทำงานแล้วเพศชายจำนวน 100 คน) และ เพศหญิง 200 คน (แบ่งเป็นนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเพศหญิงจำนวน 100 คน และบุคคลที่ทำงานแล้วเพศหญิงจำนวน 100 คน)
4. ผู้วิจัยกำหนดวิธีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแบบเติมเต็มบทสนทนาชนิดให้เขียนตอบ (Written Discourse Completion Task; WDCT)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. **สำรวจและศึกษาเอกสาร หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง** ผู้วิจัยแบ่งการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) แนวคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ แนวคิดวัจนกรรม (ดังได้กล่าวแล้วในหัวข้อ “แนวคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์”) และ 2) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แก่งานวิจัยที่ศึกษาวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดในภาษาไทย (ดังได้กล่าวแล้วในหัวข้อ “บทนำ”)

2. **เก็บรวบรวมข้อมูล** ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามแบบเติมเต็มบทสนทนาชนิดให้เขียนตอบ (Written Discourse Completion Task; WDCT) ในการศึกษากลวิธีทางภาษาที่ใช้ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟังในภาษาไทย และความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษาในวัจนกรรมดังกล่าวกับปัจจัยเรื่องสถานภาพและความสนิทสนมของคู่สนทนา และปัจจัยเรื่องสถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่มี หรือไม่มีบุคคลที่สาม และสถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่มีผลหรือไม่มีผลต่อผู้พูด ทั้งนี้ ในสาขาวิชาปฏิบัติศาสตร์ (Pragmatics) ยอมรับว่าการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามแบบเติมเต็มบทสนทนาชนิดให้เขียนตอบ (Written Discourse Completion Task; WDCT) เป็นวิธีการที่เหมาะสมโดยเฉพาะหากต้องการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้อง (Panpothong, 1999; จีรรัตน์ เพชรรัตน์โมรา, 2544; ปวีณา วัชรสุวรรณ, 2547; ปราณี โหมดหิรัญ, 2548; สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์, 2549, สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์, 2561; รดารัตน์ ศรีพันธุ์วรสกุล และณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2563)

การกำหนดสถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่ใช้ในแบบสอบถาม ผู้วิจัยกำหนดสถานการณ์และได้ดัดแปลงมาจากงานวิจัยเรื่อง “กลวิธีการกล่าวแย้งในภาษาไทย: กรณีครูกับนักเรียน” ของ ปวีณา วัชรสุวรรณ (2549) งานวิจัยเรื่อง “การแก้ความเข้าใจผิดของผู้พูดคนไทยและอเมริกัน: การศึกษาแนววัจนปฏิบัติศาสตร์ข้ามวัฒนธรรมและภาษาในระหว่าง” ของ ปราณี โหมดหิรัญ (2548) และงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาวัจนกรรมการแสดงความเห็นแย้งของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนตามแนววัจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษา: กรณีศึกษานักศึกษาชาวจีนจากมณฑล ยูนนานและกวางสี” ของรดารัตน์ ศรีพันธุ์วรสกุล และณัฐพร พานโพธิ์ทอง (2563) แบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนละ 6 สถานการณ์ รวมจำนวนทั้งสิ้น 12 สถานการณ์ มีรายละเอียดต่อไปนี้

³ การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Sample Random Sampling) เป็นการสุ่มตัวอย่าง ซึ่งหน่วยตัวอย่างประชากรที่เปิดโอกาสให้ประชากรทุกหน่วยมีสิทธิ์ได้รับการเลือกเท่า ๆ กัน โดยมีบัญชีรายชื่อของประชากรทุกหน่วยแล้วทำการจับสลาก หรือใช้ตารางเลขสุ่ม (Random Number Table) จนได้กลุ่มตัวอย่างประชากรครบตามต้องการ (สุภมาศ อังสุโชติ, สมถวิล วิจิตรวรรณ และรัชนิภา ภิญญานุกุล, 2557)

ส่วนที่ 1 สถานการณ์การสนทนาที่มีบุคคลที่สาม

ก. การแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟังที่มีผลต่อผู้พูด

- 1) เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่มีบุคคลที่สาม อาจารย์/หัวหน้างานของท่านกำลังสนทนากับท่าน และกล่าวถึงวันนัดที่เคยนัดท่านเพื่อคุยธุระสำคัญผิด ท่านจะอย่างไร
- 2) เมื่อท่านอยู่ในสถานการณ์ที่มีบุคคลที่สามเพื่อนร่วมชั้นเรียน/เพื่อนร่วมงานกำลังสนทนากับท่าน และกล่าวถึงวันนัดที่เคยนัดท่านเพื่อคุยธุระสำคัญผิด ท่านจะอย่างไร
- 3) เมื่อท่านอยู่ในสถานการณ์ที่มีบุคคลที่สาม เพื่อนร่วมชั้นเรียนที่สนิทสนม/เพื่อนร่วมงานที่สนิทสนมกำลังสนทนากับท่าน และกล่าวถึงวันนัดที่เคยนัดท่านเพื่อคุยธุระสำคัญผิด ท่านจะอย่างไร

ข. การแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟังที่ไม่มีผลต่อผู้พูด

- 1) เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่มีบุคคลที่สาม อาจารย์/หัวหน้างานกำลังสนทนากับท่าน และกล่าวถึงวันนัดที่เคยนัดบุคคลท่านหนึ่งเพื่อคุยธุระสำคัญผิด ท่านจะอย่างไร
- 2) เมื่อท่านอยู่ในสถานการณ์ที่มีบุคคลที่สามเพื่อนร่วมชั้นเรียน/เพื่อนร่วมงานกำลังสนทนากับท่าน และกล่าวถึงวันนัดที่เคยนัดบุคคลท่านหนึ่งเพื่อคุยธุระสำคัญผิด ท่านจะอย่างไร
- 3) เมื่อท่านอยู่ในสถานการณ์ที่มีบุคคลที่สามเพื่อนร่วมชั้นเรียนที่สนิทสนม/เพื่อนร่วมงานที่สนิทสนมกำลังสนทนากับท่าน และกล่าวถึงวันนัดที่เคยนัดบุคคลท่านหนึ่งเพื่อคุยธุระสำคัญผิด ท่านจะอย่างไร

ส่วนที่ 2 สถานการณ์การสนทนาที่ไม่มีบุคคลที่สาม

ก. การแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟังที่มีผลต่อผู้พูด

- 1) เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ไม่มีบุคคลที่สาม อาจารย์/หัวหน้างานกำลังสนทนากับท่าน และกล่าวถึงวันนัดที่เคยนัดท่านเพื่อคุยธุระสำคัญผิด ท่านจะอย่างไร
- 2) เมื่อท่านอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่มีบุคคลที่สามเพื่อนร่วมชั้นเรียน/เพื่อนร่วมงานกำลังสนทนากับท่าน และกล่าวถึงวันนัดที่เคยนัดท่านเพื่อคุยธุระสำคัญผิด ท่านจะอย่างไร
- 3) เมื่อท่านอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่มีบุคคลที่สามเพื่อนร่วมชั้นเรียนที่สนิทสนม/เพื่อนร่วมงานที่สนิทสนมกำลังสนทนากับท่าน และกล่าวถึงวันนัดที่เคยนัดท่านเพื่อคุยธุระสำคัญผิด ท่านจะอย่างไร

ข. การแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟังที่ไม่มีผลต่อผู้พูด

- 1) เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ไม่มีบุคคลที่สาม อาจารย์/หัวหน้างานกำลังสนทนากับท่าน และกล่าวถึงวันนัดที่เคยนัดบุคคลท่านหนึ่งเพื่อคุยธุระสำคัญผิด ท่านจะอย่างไร
- 2) เมื่อท่านอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่มีบุคคลที่สามเพื่อนร่วมชั้นเรียน/เพื่อนร่วมงานกำลังสนทนากับท่าน และกล่าวถึงวันนัดที่เคยนัดบุคคลท่านหนึ่งเพื่อคุยธุระสำคัญผิด ท่านจะอย่างไร
- 3) เมื่อท่านอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่มีบุคคลที่สามเพื่อนร่วมชั้นเรียนที่สนิทสนม/เพื่อนร่วมงานที่สนิทสนมกำลังสนทนากับท่าน และกล่าวถึงวันนัดที่เคยนัดบุคคลท่านหนึ่งเพื่อคุยธุระสำคัญผิด ท่านจะอย่างไร

ตัวอย่างแบบสอบถามสำหรับการเก็บกลวิธีทางภาษาที่ผู้พูดภาษาไทยใช้ในการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง

1. เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่มีบุคคลที่สาม อาจารย์/หัวหน้างานของท่านกำลังสนทนากับท่านและกล่าวถึงวันนัดที่เคยนัดท่านเพื่อคุยธุระสำคัญผิด ท่านจะอย่างไร

- ☐ แก้ความเข้าใจผิดของอาจารย์/หัวหน้างานของท่านโดยพูดว่า.....
- ☐ ทำเฉย ๆ เพราะ.....
- ☐ ใช้วิธีอื่น คือ

3. วิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาที่ใช้ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง ผู้วิจัยจะได้นำคำตอบที่เป็น“ถ้อยคำ” (Utterance) มาวิเคราะห์โดยพิจารณาจาก 1) การเว้นวรรคของผู้ตอบแบบสอบถามแทนจังหวะหยุดระหว่างถ้อยคำ และ 2) เนื้อความที่สมบูรณ์ของแต่ละถ้อยคำ ส่วนการวิเคราะห์กลวิธีทางภาษา ผู้วิจัยจะได้นำถ้อยคำดังกล่าวมาวิเคราะห์ว่าเป็นกลวิธีทางภาษาแบบใด โดยพิจารณาทั้งจากรูปภาษาและเนื้อหาของถ้อยคำ อีกทั้งพิจารณาว่ากลวิธีทางภาษาที่ได้มีวัตถุประสงค์อย่างไรในการสื่อสาร

ขณะที่การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษาที่ผู้พูดภาษาไทยใช้ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟังกับปัจจัยเรื่องสถานภาพและความสนิทสนมของคู่สนทนา และปัจจัยเรื่องสถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่มีหรือไม่มีบุคคลที่สามและสถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่มีผลหรือไม่มีผลต่อผู้พูด ผู้วิจัยใช้วิธีการคำนวณค่าทางสถิติแบบ T-test for Correlate Samples ผ่านโปรแกรมการคำนวณสำเร็จรูป ทั้งนี้การคำนวณค่าทางสถิติแบบ T-test for Correlate Samples เป็นวิธีการคำนวณวิธีการหนึ่งที่ได้รับการน่าเชื่อถือและการยอมรับเมื่อต้องการคำนวณเปรียบเทียบค่าทางสถิติที่มีตัวแปรมากกว่า 2 ตัวแปรขึ้นไป (ชาญวิทย์ เยาวฤทธา, 2554)

4. เรียบเรียงผลการวิจัย

5. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย

1. กลวิธีทางภาษาที่ผู้พูดภาษาไทยใช้ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง

จากผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้พูดภาษาไทยเลือกใช้กลวิธีทางภาษาในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟังแบ่งออกเป็น 2 กลวิธีใหญ่ เรียงลำดับตามความถี่การปรากฏจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ 1) กลวิธีทางภาษาแบบอ้อม (จำแนกออกเป็น 9 กลวิธีย่อย) คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 84.06 และ 2) กลวิธีทางภาษาแบบตรง (จำแนกออกเป็น 3 กลวิธีย่อย) คิดเป็นอัตราส่วนร้อยละ 15.94 โดยแต่ละกลวิธีทางภาษาข้างต้นมีรายละเอียดของกลวิธีย่อย ดังนี้

1.1 กลวิธีทางภาษาแบบอ้อม ในบทความวิจัยนี้ หมายถึง กลวิธีทางภาษาที่ผู้พูดใช้เพื่อทำให้ผู้ฟังเข้าใจเจตนาที่จะแก้ความเข้าใจผิดโดยมีการตกแต่งถ้อยคำ และ/หรือใช้ถ้อยคำที่ต้องอาศัยการตีความจึงจะเข้าใจเจตนาของผู้พูด จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเลือกใช้กลวิธีทางภาษาแบบอ้อมในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดจำแนกออกเป็น 9 กลวิธีย่อย ดังนี้

1.1.1 การแสดงความสงสัยหรือประหลาดใจ

-เราสงสัยว่ามันจะเป็นวันอังคารนะ (1)

จากตัวอย่างที่ (1) กลุ่มตัวอย่างใช้กลวิธีการแสดงความสงสัย หรือประหลาดใจ โดยปรากฏคำกริยา “สงสัย” (ในถ้อยคำที่พิมพ์ตัวหนา) ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง

1.1.2 การแสดงการถาม

-มันดูวันแน่แล้วใช่ไหม... (2)

จากตัวอย่างที่ (2) กลุ่มตัวอย่างใช้กลวิธีการแสดงการถามโดยปรากฏคำบอกการถาม “ใช่ไหม” (ในถ้อยคำที่พิมพ์ตัวหนา) ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง

1.1.3 การแสดงความลังเลหรือไม่แน่ใจ

-หนูไม่แน่ใจว่าเป็นวันศุกร์ค่ะครู (3)

จากตัวอย่างที่ (3) กลุ่มตัวอย่างใช้กลวิธีการแสดงความลังเล หรือไม่แน่ใจ โดยปรากฏคำกริยา “ไม่แน่ใจ” (ในถ้อยคำที่พิมพ์ตัวหนา) ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง

1.1.4 การเสนอให้พบหนังสือที่กล่าวถึง

-เธอลองคิดให้ดี ๆ ก่อนว่าเป็นวันจันทร์ หรือเปล่าที่นัดพี่เขาไว้ (4)

จากตัวอย่างที่ (4) กลุ่มตัวอย่างใช้กลวิธีการเสนอให้บทวนสิ่งที่พูด หรือกล่าวถึงโดยปรากฏคำช่วยหน้ากริยา “ลอง” (ในถ้อยคำที่พิมพ์ตัวหนา) ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง

1.1.5 การเสนอให้ถามบุคคลอื่น

-**ฉันอยากให้ถาม (เอ่ยชื่อเพื่อนคนหนึ่ง) อีกทีดีกว่าว่าวันนี้คือพุธหน้า** (5)

จากตัวอย่างที่ (5) กลุ่มตัวอย่างใช้กลวิธีการเสนอให้ถามบุคคลอื่น โดยปรากฏคำกริยา “อยากให้” (ในถ้อยคำที่พิมพ์ตัวหนา) และชื่อเพื่อนของผู้ฟัง ในถ้อยคำที่ขีดเส้นใต้ ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง

1.1.6 การเปลี่ยนประเด็นการพูดเพื่อแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง

-**หนูนิต (เอ่ยชื่อคนที่เจ้านายนิต) ไว้วันพฤหัสบดีค่ะบอส (เปลี่ยนประเด็นใหม่)** (6)

จากตัวอย่างที่ (6) กลุ่มตัวอย่างใช้กลวิธีการเปลี่ยนประเด็นการพูดเพื่อแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง โดยกลุ่มตัวอย่างใช้ถ้อยคำบอกว่าตนเองนัดกับบุคคลที่ผู้ฟังนัดไว้ในวันพฤหัสบดี (ในถ้อยคำที่พิมพ์ตัวหนา) เพื่อแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟังในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง

1.1.7 การขออนุญาตแก้ความเข้าใจผิด

-**ผมขออนุญาตแจ้งนายว่านายนัดคุณ (เอ่ยชื่อคนที่เจ้านายนิต) วันพุธเช้าครับ** (7)

จากตัวอย่างที่ (7) กลุ่มตัวอย่างใช้กลวิธีการขออนุญาตแก้ความเข้าใจผิดโดยปรากฏคำกริยา “ขออนุญาต” (ในถ้อยคำที่พิมพ์ตัวหนา) ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง

1.1.8 การแสดงการขอโทษที่แก้ความเข้าใจผิด

-**ฉันขอโทษแทนะ แก่เข้าใจผิดแล้วว่าเป็นวันจันทร์** (8)

จากตัวอย่างที่ (8) กลุ่มตัวอย่างใช้กลวิธีการแสดงการขอโทษที่แก้ความเข้าใจผิด โดยปรากฏคำกริยา “ขอโทษ” (ในถ้อยคำที่พิมพ์ตัวหนา) ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง

1.1.9 การแสดงว่าไม่ตั้งใจที่จะแก้ความเข้าใจผิด

-**หนูไม่ได้ตั้งใจจะแจ้งอาจารย์นะคะคือว่าวันที่อาจารย์นัด (เอ่ยชื่ออาจารย์อีกท่านหนึ่ง) คือวันอังคารค่ะ** (9)

จากตัวอย่างที่ (9) กลุ่มตัวอย่างใช้กลวิธีการแสดงว่าไม่ตั้งใจที่จะแก้ความเข้าใจผิดโดยปรากฏคำกริยา “ไม่ได้ตั้งใจ” (ในถ้อยคำที่พิมพ์ตัวหนา) ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง

1.2 กลวิธีทางภาษาแบบตรง ในบทความวิจัยนี้ หมายถึง กลวิธีทางภาษาที่ผู้พูดใช้เพื่อทำให้ผู้ฟังเข้าใจเจตนาที่จะแก้ความเข้าใจผิดโดยตรงไปตรงมา และ/หรือทำให้ผู้ฟังเข้าใจได้ทันทีโดยไม่ต้องตีความ จากผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างเลือกใช้กลวิธีทางภาษาแบบตรงในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดจำแนกออกเป็น 3 กลวิธีย่อยดังนี้

1.2.1 การบอกว่าเข้าใจผิด หรือไม่ถูกต้อง

-**มึงเข้าใจผิดแล้ว วันที่มึงนัด (เอ่ยชื่อเพื่อน) คือศุกร์หน้า** (10)

จากตัวอย่างที่ (10) กลุ่มตัวอย่างใช้กลวิธีการบอกว่าเข้าใจผิดหรือไม่ถูกต้องโดยปรากฏคำกริยา “เข้าใจผิด” (ในถ้อยคำที่พิมพ์ตัวหนา) ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง

1.2.2 การบอกข้อมูลที่ถูกต้อง

-**เจ้านายนิต (เอ่ยชื่อเพื่อนเจ้านาย) วันพุธค่ะ ไม่ใช่วันจันทร์** (11)

จากตัวอย่างที่ (11) กลุ่มตัวอย่างใช้กลวิธีการบอกข้อมูลที่ถูกต้องโดยปรากฏถ้อยคำว่าวันที่ผู้ฟังนัดบุคคลที่นัดคือวันพุธ ไม่ใช่วันจันทร์ (ในถ้อยคำที่พิมพ์ตัวหนา) ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง

1.2.3 การแสดงการตำหนิที่ผู้ฟังเข้าใจผิด หรือไม่ถูกต้อง

-**เธอนั่นซี้ลึ่มจริง ๆ เอนัดที่เค้าวันอังคาระ** (12)

จากตัวอย่างที่ (12) จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างใช้กลวิธีการแสดงการตำหนิที่ผู้ฟังเข้าใจผิดหรือไม่ถูกต้องโดยปรากฏคำกริยา “ซี้ลึ่ม” (ในถ้อยคำที่พิมพ์ตัวหนา) ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง

จากที่กล่าวมาทั้งหมดสามารถแสดงความถี่ของกลวิธีทางภาษาที่กลุ่มตัวอย่างใช้ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟังได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ความถี่ (ร้อยละ) ของกลวิธีทางภาษาที่ผู้พูดภาษาไทยใช้ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง

1. กลวิธีทางภาษาแบบอ้อม	ร้อยละ	2. กลวิธีทางภาษาแบบตรง	ร้อยละ
1.1 การแสดงความสงสัยหรือประหลาดใจ	20.15	2.1 การบอกว่าเข้าใจผิดหรือไม่ถูกต้อง	8.03
1.2 การแสดงการถาม	18.37	2.2 การบอกข้อมูลที่ถูกต้อง	5.17
1.3 การแสดงความลังเลหรือไม่แน่ใจ	15.33	2.3 การแสดงการตำหนิที่ผู้ฟังเข้าใจผิดหรือไม่ถูกต้อง	2.74
1.4 การเสนอให้ทบทวนสิ่งที่พูดหรือกล่าวถึง	12.11		
1.5 การเสนอให้ถามบุคคลอื่น	10.00		
1.6 การเปลี่ยนประเด็นการพูดเพื่อแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง	4.10		
1.7 การขออนุญาตแก้ความเข้าใจผิด	2.00		
1.8 การแสดงการขอโทษที่แก้ความเข้าใจผิด	1.04		
1.9 การแสดงว่าไม่ตั้งใจที่จะแก้ความเข้าใจผิด	0.96		
	84.06		15.94
รวม	100.00		

จากตารางข้างต้นจะเห็นว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐาน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างผู้พูดภาษาไทยเลือกใช้กลวิธีทางภาษาแบบอ้อมในอัตราส่วนถึงร้อยละ 84.06 มากกว่ากลวิธีทางภาษาแบบตรงที่กลุ่มตัวอย่างเลือกใช้เพียงในอัตราส่วนร้อยละ 15.94 ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง ผลการวิจัยดังกล่าวยังสอดคล้องกับงานวิจัยก่อนหน้านี้ที่ศึกษาวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดในภาษาไทย เช่น งานวิจัยของ บิวัฒนา วัชรสุวรรณ (2547), ปราณี โหมดหิรัญ (2548), สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์ (2561) และ รดารัตน์ ศรีพันธุ์วรสกุล และณัฐพร พานโพธิ์ทอง (2563) และพบว่า ผู้พูดภาษาไทยส่วนใหญ่เลือกใช้กลวิธีทางภาษาแบบประนีประนอมและหลีกเลี่ยงความขัดแย้งในการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟังมากกว่ากลวิธีทางภาษาแบบเผชิญหน้า หรือทำให้ผู้ฟังอับอาย

นอกจากนี้ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเลือกใช้ถ้อยคำในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟังตั้งแต่ 1 ถ้อยคำ จนถึง 6 ถ้อยคำ และเลือกใช้กลวิธีทางภาษาแบบอ้อมปรากฏร่วมกันในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟังถึงอัตราส่วนร้อยละ 63.12 เช่น

1 2 3 4 5
/ขึ้นสงสัยว่าแกนต์ที่เค้าวันพุธนะ/ แก่จำผิดหรือเปล่า/ ขึ้นก็ไม่แน่ใจนะ/ แกลองถามพี่เขาดูอีกที/ แกลองนึกดี ๆ (13)

จากตัวอย่างที่ 13 จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างใช้กลวิธีแบบอ้อมปรากฏร่วมกันในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง ได้แก่ กลวิธีการแสดงความสงสัยหรือประหลาดใจ (ในถ้อยคำที่ 1) ร่วมกับกลวิธีการแสดงการถาม (ในถ้อยคำที่ 2) กลวิธีการแสดงความลังเลหรือไม่แน่ใจ (ในถ้อยคำที่ 3) กลวิธีการเสนอให้ถามบุคคลอื่น (ในถ้อยคำที่ 4) และกลวิธีการเสนอให้ทบทวนสิ่งที่พูดหรือกล่าวถึง (ในถ้อยคำที่ 5)

2. ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษาที่ผู้พูดภาษาไทยใช้ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟังกับปัจจัยเรื่องสถานภาพของคู่สนทนา แสดงได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความถี่ (ร้อยละ) ระหว่างกลวิธีทางภาษาที่ผู้พูดภาษาไทยใช้ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟังที่มีสถานภาพสูงกว่าและเท่ากับผู้พูด

สถานภาพของคู่สนทนา	ผู้ฟังที่มีสถานภาพสูงกว่าผู้พูด (ร้อยละ)	ผู้ฟังที่มีสถานภาพเท่ากับผู้พูด (ร้อยละ)
กลวิธีทางภาษาที่ใช้ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง		
1. กลวิธีทางภาษาแบบอ้อม	81.83	41.57
2. กลวิธีทางภาษาแบบตรง	18.17	58.43
รวม	100.00	100.00

จากตารางข้างต้นจะเห็นว่าผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐาน กล่าวคือ เมื่อกลุ่มตัวอย่างปฏิสัมพันธ์กับผู้ฟังที่มีสถานภาพสูงกว่าตน กลุ่มตัวอย่างจะเลือกใช้กลวิธีทางภาษาแบบอ้อม (ร้อยละ 81.83) มากกว่าการเลือกใช้กลวิธีทางภาษาแบบตรง (ร้อยละ 18.17) ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง ขณะที่เมื่อกลุ่มตัวอย่างปฏิสัมพันธ์กับผู้ฟังที่มีสถานภาพเท่ากับตน กลุ่มตัวอย่างจะเลือกใช้กลวิธีทางภาษาแบบอ้อม (ร้อยละ 41.57) ในอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกับกลวิธีทางภาษาแบบตรง (ร้อยละ 54.83) ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ปัจจัยเรื่องสถานภาพของกลุ่มสนทนามีผลต่อความถี่ของการเลือกใช้กลวิธีทางภาษาในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟังในภาษาไทย กล่าวคือ ค่า p ของกลวิธีทั้งหมดมีค่าเท่ากับ 0.03 ($P=0.03$) ซึ่งต่ำกว่าระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ($P<0.05$) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Panpothong (1999), จีรรัตน์ เพชรรัตน์โมรา (2544), ปวีณา วัชรสุวรรณ (2547), ปราณี โหมตทิพย์ (2548), เพชรภรณ์ เอ็มอักษร (2549), สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์ (2549) และ สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์ (2561) ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการปฏิสัมพันธ์กับปัจจัยเรื่องสถานภาพของกลุ่มสนทนา และพบว่าปัจจัยเรื่องสถานภาพของกลุ่มสนทนา มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้กลวิธีทางภาษาในการปฏิสัมพันธ์ในภาษาไทย

3. ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษาที่ผู้พูดภาษาไทยใช้ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟังกับปัจจัยเรื่องความสนิทสนมของกลุ่มสนทนา แสดงได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความถี่ (ร้อยละ) ระหว่างกลวิธีทางภาษาที่ผู้พูดภาษาไทยใช้ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟังที่ไม่สนิทสนม และสนิทสนมกับผู้พูด

กลวิธีทางภาษาที่ใช้ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง	ความสนิทสนมของกลุ่มสนทนา	ผู้ฟังที่มีสถานภาพเท่ากับผู้พูดและไม่สนิทสนมกับผู้พูด (ร้อยละ)	ผู้ฟังที่มีสถานภาพเท่ากับผู้พูดและสนิทสนมกับผู้พูด (ร้อยละ)
1. กลวิธีทางภาษาแบบอ้อม		75.84	40.86
2. กลวิธีทางภาษาแบบตรง		21.46	59.14
รวม		100.00	100.00

จากตารางข้างต้นจะเห็นว่าผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐาน กล่าวคือ เมื่อกลุ่มตัวอย่างปฏิสัมพันธ์กับผู้ฟังที่มีสถานภาพเท่ากันและไม่สนิทสนมกับตน กลุ่มตัวอย่างจะเลือกใช้กลวิธีทางภาษาแบบอ้อม (ร้อยละ 75.84) มากกว่าการเลือกใช้กลวิธีทางภาษาแบบตรง (ร้อยละ 21.46) ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ฟังที่มีสถานภาพเท่ากัน และสนิทสนมกับตน กลุ่มตัวอย่างจะเลือกใช้กลวิธีทางภาษาแบบอ้อม (ร้อยละ 40.86) ในอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกับกลวิธีทางภาษาแบบตรง (ร้อยละ 59.14) ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ปัจจัยเรื่องความสนิทสนมของกลุ่มสนทนามีผลต่อความถี่ของการเลือกใช้กลวิธีทางภาษาในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟังในภาษาไทย กล่าวคือ ค่า p ของกลวิธีทั้งหมดมีค่าเท่ากับ 0.04 ($P=0.04$) ซึ่งต่ำกว่าระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ($P<0.05$) สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษาที่ใช้ในการปฏิสัมพันธ์กับปัจจัยเรื่องความสนิทสนมของกลุ่มสนทนา และพบว่า ปัจจัยเรื่องความสนิทสนมของกลุ่มสนทนา มีผลต่อการเลือกใช้กลวิธีทางภาษาในการปฏิสัมพันธ์ (Palakornkul, 1972; Panpothong, 1999; วิไลวรรณ ขนิษฐนันท์, 2537; รุ่งอรุณใจชื่อ, 2549 สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์, 2561)

4. ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษาที่ผู้พูดภาษาไทยใช้ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟังกับปัจจัยเรื่องสถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่มีหรือไม่มีบุคคลที่สาม แสดงได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบความถี่ (ร้อยละ) ระหว่างกลวิธีทางภาษาที่กลุ่มตัวอย่างผู้พูดภาษาไทยใช้ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟังในสถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่มี หรือไม่มีบุคคลที่สาม

สถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่มีหรือไม่มีบุคคลที่สาม	สถานการณ์ที่มีบุคคลที่สาม (ร้อยละ)	สถานการณ์ที่ไม่มีบุคคลที่สาม (ร้อยละ)
กลวิธีทางภาษาที่ใช้ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง		
1. กลวิธีทางภาษาแบบอ้อม	79.85	51.84
2. กลวิธีทางภาษาแบบตรง	20.15	48.16
รวม	100.00	100.00

จากตารางข้างต้นจะเห็นว่าผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐาน กล่าวคือ เมื่อกลุ่มตัวอย่างปฏิสัมพันธ์กับผู้ฟังในสถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่มีบุคคลที่สาม กลุ่มตัวอย่างจะเลือกใช้กลวิธีทางภาษาแบบอ้อม (ร้อยละ 79.85) มากกว่าการเลือกใช้กลวิธีทางภาษาแบบตรง (ร้อยละ 20.15) ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง ขณะที่เมื่อกลุ่มตัวอย่างปฏิสัมพันธ์กับผู้ฟังในสถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่ไม่มีบุคคลที่สาม กลุ่มตัวอย่างจะเลือกใช้กลวิธีทางภาษาแบบอ้อม (ร้อยละ 51.84) ในอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกับกลวิธีทางภาษาแบบตรง (ร้อยละ 48.16) ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง

ผลการวิเคราะห์ พบว่าปัจจัยเรื่องสถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่มีหรือไม่มีบุคคลที่สามมีผลต่อความถี่ของการเลือกใช้กลวิธีทางภาษาในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟังในภาษาไทย กล่าวคือ ค่า p ของกลวิธีทั้งหมดมีค่าเท่ากับ 0.039 ($P=0.039$) ซึ่งต่ำกว่าระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ($P<0.05$) สอดคล้องกับงานวิจัยของปวีณา วัชรสุวรรณ (2547) และสิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์ (2561) ที่ศึกษาการกล่าวแย้งและการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟังในภาษาไทยกับปัจจัยเรื่องสถานการณ์การสนทนาที่มี หรือไม่มีบุคคลที่สาม พบว่า ปัจจัยเรื่องสถานการณ์การสนทนาที่มี หรือไม่มีบุคคลที่สามมีผลต่อการกล่าวแย้งและการแก้ความเข้าใจผิดของผู้พูดภาษาไทย

5. ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีทางภาษาที่ผู้พูดภาษาไทยใช้ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟังกับปัจจัยเรื่องสถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่มีผลหรือไม่มีผลต่อผู้พูด แสดงได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบความถี่ (ร้อยละ) ระหว่างกลวิธีทางภาษาที่กลุ่มตัวอย่างผู้พูดภาษาไทยใช้ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟังในสถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่มีผลหรือไม่มีผลต่อผู้พูด

สถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่มีผลหรือไม่มีผลต่อผู้พูด	สถานการณ์ที่มีผลต่อผู้พูด (ร้อยละ)	สถานการณ์ที่ไม่มีผลต่อผู้พูด (ร้อยละ)
กลวิธีทางภาษาที่ใช้ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง		
1. กลวิธีทางภาษาแบบอ้อม	70.27	51.01
2. กลวิธีทางภาษาแบบตรง	29.73	48.99
รวม	100.00	100.00

จากตารางข้างต้นจะเห็นว่าผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ เมื่อกลุ่มตัวอย่างปฏิสัมพันธ์กับผู้ฟังในสถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่มีผลต่อผู้พูด กลุ่มตัวอย่างจะเลือกใช้กลวิธีทางภาษาแบบอ้อม (ร้อยละ 70.27) มากกว่าการเลือกใช้กลวิธีทางภาษาแบบตรง (ร้อยละ 29.73) ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง ขณะที่เมื่อกลุ่มตัวอย่างปฏิสัมพันธ์กับผู้ฟังในสถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่ไม่มีผลต่อผู้พูด กลุ่มตัวอย่างจะเลือกใช้กลวิธีทางภาษาแบบอ้อม (ร้อยละ 51.01) ในอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกับกลวิธีทางภาษาแบบตรง (ร้อยละ 48.99) ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟัง

ผลการวิเคราะห์ พบว่าปัจจัยเรื่องสถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่มีผลหรือไม่มีผลต่อผู้พูดมีผลต่อความถี่ของการเลือกใช้กลวิธีทางภาษาในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟังในภาษาไทย กล่าวคือ ค่า p ของกลวิธีทั้งหมดมีค่าเท่ากับ 0.04

($P=0.04$) ซึ่งต่ำกว่าระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ($P<0.05$) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนีย์ เมฆถาวรวัฒนา (2541), จีรรัตน์ เพชรรัตนโมรา (2544), ปราณี โหมตหิรัญ (2548), เพชรภรณ์ เอมอักษร (2549), รุ่งอรุณ ใจเชื้อ (2549), สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์ (2549), ทัดดาว รักมาก (2560), รัมภ์รดา กองช้าง (2560), สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์ (2561) และ พรหมมินทร์ ประไพพงษ์ (2562) ที่ศึกษาการปฏิสัมพันธ์ของผู้พูดภาษาไทยและพบว่าปัจจัยเรื่องสถานการณ์การสนทนาเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ผู้พูดภาษาไทยคำนึงถึงในการปฏิสัมพันธ์

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยที่พบว่าผู้พูดภาษาไทยเลือกใช้กลวิธีทางภาษาแบบอ้อมถึงอัตราส่วนร้อยละ 84.06 มากกว่ากลวิธีทางภาษาแบบตรงที่ปรากฏเพียงอัตราส่วนร้อยละ 15.94 ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดสอดคล้องกับคนในสังคมที่เห็นว่าการแก้ความเข้าใจผิดหรือการกล่าวแย้งเป็นสิ่งที่ควรหลีกเลี่ยง เช่น ในสังคมญี่ปุ่นเห็นว่าการกล่าวแย้งเป็นปฏิสัมพันธ์ที่สามารถทำลายความกลมเกลียวของคนในสังคม อีกทั้ง เป็นการไม่เกียรติ หรือยอมรับคู่สนทนา ดังนั้น คนญี่ปุ่นจึงมักจะแสดงปฏิสัมพันธ์การกล่าวแย้งแบบอ้อมค้อมมากกว่าการกล่าวแบบตรงไปตรงมา (Wetzel, 1988) เช่นเดียวกับคนในหมู่เกาะโรตี (Rote Island) เป็นหมู่เกาะทางตะวันออกของประเทศอินโดนีเซียที่ชอบแสดงความเห็นแย้งแบบอ้อมๆ เพราะเห็นว่าการกล่าวแย้งคู่สนทนาจะมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์แบบลำดับชั้นซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่คนในสังคมให้ความสำคัญ (Fox, 1974) หรือในสังคมของชาวแคนาดาที่พูดภาษาฝรั่งเศส (Canadian French) มักไม่ชอบแสดงการกล่าวแย้ง เพราะเชื่อว่าการกล่าวแย้งเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาเว้นแต่คู่สนทนาที่สนิทสนมกันมากเท่านั้น อีกทั้ง ในงานวิจัยของ Kuo (1992), Zhu (2014), Song (1994) และ Kim (2013) ที่ศึกษาการแสดงความเห็นแย้งของคนจีนได้หวั่นใจแผ่นดินใหญ่ และเกาหลี ตามลำดับ พบว่าคนทั้ง 3 วัฒนธรรมมักเลือกใช้กลวิธีทางภาษาแบบลดน้ำหนักความรุนแรงมากกว่ากลวิธีตรง (ปวีณา วัชรสุวรรณ, 2547; ปราณี โหมตหิรัญ, 2548; สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์, 2558; รดารัตน์ ศรีพันธุ์รสกุล และณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2563)

ขณะที่ในบางสังคมเห็นว่าการแก้ความเข้าใจผิด หรือการกล่าวแย้งเป็นการแสดงความสามารถของผู้พูด เช่น ในสังคมชาวยิวของเมืองฟิลาเดเฟียที่มักจะแสดงการโต้แย้งกับคู่สนทนาอยู่เสมอในชีวิตประจำวัน และไม่ถือว่าการกล่าวแย้งเป็นการแสดงความดื้อรั้นหยาบคาย หรือขบถทะเลาะวิวาทดังที่คนในบางวัฒนธรรมมอง เพราะชาวยิวถือว่าการกล่าวแย้งเป็นเครื่องมือในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้ และประสบการณ์ระหว่างคู่สนทนา (Shiffrin, 1984) สอดคล้องกับที่ Katriel (1986) ศึกษาการแสดงความเห็นแย้งของคนอิสราเอล และพบว่าคนในวัฒนธรรมดังกล่าวชอบกล่าวแย้งแบบตรงไปตรงมามากกว่าการกล่าวแย้งแบบอ้อมค้อม เนื่องจากเห็นว่าการกล่าวแย้งแบบตรงไปตรงมาเป็นการแสดงความมีวาทศิลป์และลีลาการใช้ภาษาของผู้พูดหรือในกรณีสังคมของชาวเวเนซุเอลาที่ Garcia (1989) และ Edstrom (2004) พบว่า เมื่อชาวเวเนซุเอลาไม่เห็นด้วยกับคู่สนทนา ชาวเวเนซุเอลามักจะเผชิญหน้าและแสดงการกล่าวแย้งอย่างตรงไปตรงมามากกว่าการแย้งโดยอ้อม เช่นเดียวกับชาวสเปนที่มีลักษณะนิสัยเด่นชัดในเรื่องของความตรงไปตรงมาและเปิดเผย ทำให้ชาวสเปนชอบและสนุกกับการโต้แย้งกับคนอื่นในทุกสถานการณ์ (Hassen & Visconti, 2009) นอกจากนี้ในวัฒนธรรมของคนกรีก คนเยอรมัน คนอังกฤษ และคนอเมริกันยังมีทัศนคติเกี่ยวกับการกล่าวแย้งว่าเป็นการกระทำในทางบวกที่ช่วยแสดงความสามารถของผู้พูด ดังนั้น คนกรีกคนเยอรมัน คนอังกฤษ และคนอเมริกันจึงมักจะแสดงการกล่าวแย้งโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นระหว่างกันมากกว่าทำให้คู่สนทนาอีกฝ่ายหนึ่งที่ถูกกล่าวแย้งรู้สึกอับอาย (Kakava, 2002; Kothoff, 1993; Atkinson & Drew, 1979; Myers, 1998; Greatbath, 1992; Krainer, 1988; Takashi and Beebe, 1993; Ress-Miller, 2000; Netz, 2013 อ้างถึงใน ปวีณา วัชรสุวรรณ, 2547; ปราณี โหมตหิรัญ, 2548; สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์, 2558; รดารัตน์ ศรีพันธุ์รสกุล และณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2563)

2. ผลการวิจัยนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างเลือกใช้กลวิธีทางภาษาในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดหลากหลายกว่าในงานวิจัยก่อนหน้านี้ที่ศึกษาวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดในภาษาไทย เช่น งานวิจัยของ ปวีณา วัชรสุวรรณ (2547) และ สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์ (2561) กล่าวคือ ผลการวิจัยในครั้งนี้พบกลวิธีทางภาษาแบบอ้อมจำนวนทั้งสิ้น 9 กลวิธี ขณะที่งานวิจัยของปวีณาพบจำนวนทั้งสิ้น 7 กลวิธี และงานวิจัยของสิทธิธรรมพบจำนวนทั้งสิ้น 6 กลวิธี เช่นเดียวกับกลวิธีทางภาษาแบบตรงที่ผลการวิจัยในครั้งนี้พบจำนวนทั้งสิ้น 3 กลวิธี ขณะที่งานวิจัยของปวีณาและสิทธิธรรมพบจำนวนทั้งสิ้นอย่างละ 2 กลวิธี นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้

พูดภาษาไทยเลือกใช้กลวิธีทางภาษาทั้งแบบอ้อมและตรงมากกว่ากลวิธีทางภาษาที่กลุ่มตัวอย่างเลือกใช้ในผลการวิจัยในงานวิจัยของ ปวีณา วัชรสุวรรณ (2547) และ สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์ (2561) ผู้วิจัยเห็นว่าอาจเนื่องมาจากการงานวิจัยแต่ละชิ้นเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในระยะเวลาแตกต่างกัน และสถานการณ์ที่ทำให้เลือกตอบในแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีสถานการณ์หลากหลายกว่างานวิจัยก่อนหน้านี้

3. จากผลการวิจัยพบว่า การที่ผู้พูดภาษาไทยส่วนใหญ่เลือกใช้กลวิธีทางภาษาแบบอ้อมถึงอัตราส่วนร้อยละ 84.06 มากกว่าการเลือกใช้กลวิธีทางภาษาแบบตรงที่ใช้ในอัตราส่วนร้อยละ 15.94 ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิดของผู้ฟังสอดคล้องกับ ปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมเรื่องความเป็นสังคมอิงกลุ่ม (Collectivism) ดังที่ Hofstede (1987) เสนอว่าสังคมที่ดำรงอยู่ในแต่ละวัฒนธรรมอาจแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ 1) สังคมแบบอิงกลุ่ม (Collectivism) หรือสังคมที่สมาชิกในสังคมต่างให้ความสำคัญกับการอยู่ร่วมกันเป็นพวกพ้องและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และ 2) สังคมแบบอิงบุคคล (Individualism) หรือสังคมที่สมาชิกในสังคมมักให้ความสำคัญกับการอยู่อย่างเป็นปัจเจก และให้ความสำคัญการอยู่แบบตัวคนเดียวมากกว่าการรวมกลุ่มเป็นพวกพ้อง

การที่สังคมไทยเป็นสังคมแบบอิงกลุ่มสอดคล้องกับทัศนะของ Mulder (1996), Pongsapich (1998), Jandt (2010), ทิตยา สุวรรณะชฎ และเฉลียว บุรีภักดี (2527), สุพัตรา สุภาพ (2529), เมตตา วิวัฒนานุกูล (2549), สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์ (2558) และ รดารัตน์ ศรีพันธุ์รสกุล และณัฐพร พานโพธิ์ทอง (2563) ที่ชี้ว่าสังคมไทยมีลักษณะเป็นสังคมแบบอิงกลุ่ม กล่าวคือ คนที่อยู่ในสังคมที่มีลักษณะเช่นนี้จะให้ความสำคัญกับกลุ่มและต้องการการยอมรับจากกลุ่ม เนื่องจากการอยู่ร่วมกันและการพึ่งพาอาศัยกันเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้น การแสดงพฤติกรรมของคนในสังคมแบบอิงกลุ่มจึงมักจำค่านึงถึงความรู้สึกของคนอื่นเป็นสำคัญ

4. การที่ผู้พูดภาษาไทยคำนึงถึงปัจจัยเรื่องสถานการณ์และความสนิทสนมของคู่สนทนา รวมถึงสถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่มีหรือไม่มีบุคคลที่สามและสถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่มีผลหรือไม่มีผลต่อผู้พูด ดังจะเห็นได้จากค่า p ของกลวิธีทางภาษาทั้งหมดต่ำกว่าระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ($P < 0.05$) ลักษณะดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับปัจจัยทางสังคมเรื่องความเป็นวัฒนธรรมบริบทสูง (High Context Culture) ทั้งนี้ Evans & Hall (1999) ชี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมบริบทสูง (High Context Culture) และวัฒนธรรมบริบทต่ำ (Low Context Culture) ว่าวัฒนธรรมบริบทต่ำเป็นวัฒนธรรมที่เชื่อว่าคำพูดเพียงอย่างเดียวสามารถตีความหมายการสื่อสารได้ทั้งหมด โดยไม่ต้องดูความหมายจากท่าทาง การแสดงออกและบริบทแวดล้อมต่าง ๆ ร่วมด้วย การพูดจาของคนในวัฒนธรรมนี้มักจะพูดตรงไปตรงมาและไม่ค่อยคำนึงถึงบริบทแวดล้อมเท่าใดนัก ขณะที่วัฒนธรรมบริบทสูงเป็นวัฒนธรรมที่เชื่อว่าคำพูดเพียงอย่างเดียวอาจไม่สามารถตีความเจตนาของคู่สนทนาได้ และคนในวัฒนธรรมบริบทสูงมักคำนึงถึงปัจจัยแวดล้อมในการสนทนาทั้งปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคู่สนทนาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์แวดล้อม

เมื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยครั้งนี้กับงานวิจัยที่ศึกษาการแก้ความเข้าใจผิดของคู่สนทนาในภาษาไทยของ ปวีณา วัชรสุวรรณ (2547) และสิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์ (2561) พบว่า ปัจจัยเรื่องสถานการณ์การแก้ความเข้าใจผิดที่มีผล หรือไม่มีผลต่อผู้พูดมีความสัมพันธ์กับกลวิธีทางภาษาที่ใช้ในวัจนกรรมการแก้ความเข้าใจผิด ขณะที่ไม่พบผลการวิจัยดังกล่าวในงานวิจัยของ ปวีณา วัชรสุวรรณ (2547) และ สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์ (2561)

ทั้งนี้ นักวิชาการทางสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา Evans & Hall (1999), Mulder (1996), Pongsapich (1998), สุพัตรา สุภาพ (2529), พัทธวิภา เอื้ออมรวิช (2547), สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์ (2558) และ รดารัตน์ ศรีพันธุ์รสกุล และณัฐพร พานโพธิ์ทอง (2563) จัดให้สังคมไทยเป็นสังคมที่มีวัฒนธรรมบริบทสูง กล่าวคือ ในการแก้ความเข้าใจผิด คนไทยไม่ได้คำนึงถึงเฉพาะจุดมุ่งหมาย หรือเป้าหมายในการปฏิสัมพันธ์เท่านั้น แต่ยังคำนึงถึงบริบทของการปฏิสัมพันธ์ด้วย และเชื่อว่าคำพูดเพียงอย่างเดียวไม่สามารถตีความหมายการสื่อสารได้ทั้งหมด ต้องดูความหมายจากท่าทาง การแสดงออกและบริบทแวดล้อมต่าง ๆ ร่วมกัน

การอ้างอิง

- จิรรัตน์ เพชรรัตนโมรา. (2544). การศึกษาการแสดงการขอโทษของผู้พูดที่มีสถานภาพต่างกันในประเทศไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ชาลวิทย์ เยาวฤทธา. (2554). แนวคิดเรื่อง "บุญคุณ" กับวัจนกรรม 3 ชนิดในสังคมไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ทิตยา สุวรรณะชัย และเจสสิยา บุรีศักดิ์. (2527). สังคมและวัฒนธรรมไทย: ข้อสังเกตในการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2563). เอกสารคำสอนรายวิชา 2201783 การวิเคราะห์ภาษาไทยตามแนววัจนปฏิบัติศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หัตถดาว รักมาก. (2560). กลวิธีการตอบการแสดงความไม่พอใจของพนักงานต้อนรับสายการบินภาคพื้นดิน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ทัศนีย์ เมฆถาวรวัฒนา. (2541). วัจนกรรมการขอโทษในภาษาไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2546). สิทธิและความเกรงใจ: วัฒนธรรมความจน. กรุงเทพฯ: แพรว.
- ปราณี โหมตศิริ. (2548). การแก้ความเข้าใจผิดของผู้พูดคนไทยและอเมริกัน: การศึกษาแนววัจนปฏิบัติศาสตร์ข้ามวัฒนธรรมและภาษาในระหว่าง (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ปวีณา วัชรสุวรรณ. (2547). กลวิธีการกล่าวแย้งในภาษาไทย: กรณีครูและนักเรียน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- พักตร์วิภา เอื้ออมรวิช. (2547). ปัจจัยที่มีผลต่อความเจ็บในท้องเรียนของนักศึกษาไทยในระดับอุดมศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- พัทธยา สายหู. (2556). ค่านิยมในสังคมไทย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- เพชรภรณ์ เอมอักษร. (2549). กลวิธีการบอกเลิกสัญญาในภาษาไทย: กรณีผู้พูดที่มีสถานภาพต่างกัน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- พรหมินทร์ ประไพพงษ์. (2562). วัจนกรรมการขู่ในภาษาไทย: กรณีคู่สนทนาที่มีสถานภาพเท่ากัน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- เมตตา วิวัฒนากุล. (2549). การสื่อสารต่างวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รศ.ดร. ศิริพันธ์วรกุล และณัฐพร พานโพธิ์ทอง. (2563). การศึกษาวัจนกรรมการแสดงความเห็นแย้งของผู้เรียนภาษาไทยชาวจีนตามแนววัจนปฏิบัติศาสตร์อันตรภาษา: กรณีศึกษานักศึกษาชาวจีนจากมณฑล ยูนนานและกวางสี. วารสารวงษ์, 9(1), 107-118.
- รุ่งอรุณ ใจซื่อ. (2549). วัจนกรรมการแสดงความไม่พอใจในภาษาไทย: กรณีนิสิตนักศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- รัมภ์รดา กองช้าง. (2560). กลวิธีการตอบถ้อยคำนัยผกผันในภาษาไทย: กรณีคู่สนทนาที่มีสถานภาพเท่ากัน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- วิไลวรรณ ชนิษฐนันท์. (2537). กลวิธีความสุภาพของผู้พูดภาษากรุงเทพฯ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์. (2549). วัจนกรรมการดักเตือนในภาษาไทย : กรณีศึกษาครูกับศิษย์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์. (2558). การแสดงความเห็นแย้งในปริบทการสนทนาในภาษาไทยและข้อคำนึงที่เป็นเหตุจูงใจ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สิทธิธรรม อ่องวุฒิวัฒน์. (2561). การแก้ความเข้าใจผิดของผู้สนทนาในภาษาไทย : การศึกษากลวิธีทางภาษากับข้อคำนึงที่เป็นเหตุจูงใจ. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, 8(1), 116-127.

- สุนทรีย์ โคมิน และสนธิ สมัครการ. (2522). **รายงานวิจัยเรื่อง ค่านิยมและระบบค่านิยมไทย: เครื่องมือในการสำรวจวัด**. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์.
- สุพัตรา สุภาพ. (2529). **สังคมและวัฒนธรรมไทย: ค่านิยม ครอบครัว ศาสนาและประเพณี**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุกมาส อังศุโชติ, สมถวิล วิจิตรวรรณ และรัชนีกุล ภิญโญภาณุวัฒน์. (2557). **สถิติการวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์: เทคนิคการใช้โปรแกรม LISREL**. กรุงเทพฯ: เจริญมั่นคงการพิมพ์.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2541). **ภาษาศาสตร์สังคม**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Austin, John L. 1962. **How to do Thing with Word**. New York: Longman.
- Edstom, A. (2004). Expression of disagreement by Venezuelans in conversation: reconsidering the influence of culture. **Journal of pragmatics**, 36, 1499-1518.
- Evans, J. & Hall, S. (1999). **Visual culture: the reader**. London: Thousand Oaks: SAGE Publications in association with the Open University.
- Fox, J, J. (1974). 'Our ancestors spoke in pairs': Rotinese views of language, dialect, and code. In Bauman, R., Sherzer, J. (Eds.), **Explorations in the Ethnography of Speaking**. Cambridge University Press, Cambridge.
- Garcia, C. (1989). Disagreeing and requesting by Americans and Venezuelans. **Linguistics and Education**, 1, 299-322.
- Hurford, J. R., & Heasley, B. (1983). **Semantics a coursebook**. New York: Cambridge University.
- Hofstede, G. (1987). **Culture's consequences : international differences in work-related values**. Beverly Hills: CA Sage.
- Jandt, F. E. (2010). **An introduction to intercultural communication: Identities in a global community**. Thousand Oaks: CA Sage.
- Katriel, T. (1986). **Talking Straight: Dugri Speech in Israeli Sabra Culture**. Cambridge: Cambridge University Press.
- Kim, M. (2013). Why self-deprecating? Achieving 'oneness' in conversation. **Journal of Pragmatics**, 69, 82-98.
- Kuo, S. (1991). **Conflict and its Management in Chaineese Verbal Interaction: Casual Conversations and Parliamentary Interpellations**. Washington, DC.: Georgetown University,
- Mulder, N. (1996). **Inside Thai societ: An interpretation of everyday life**. Amsterdam: Pepin.
- Palakornkul, A. (1972). **A Socio-linguistic study of pronominal strategy in spoken Bangkok Thai**. Ann Arbor, Mich: University Microfilms International.
- Panpothong, N. (1999). The functions of Metaphor from the Thai Speaker's point of view. **Journal of Thai Language and Literature**, 16(1), 259-268.
- Pongsapich, A (eds). (1998). **Traditional and changing Thai world view**. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Schiffrin, D. (1984). Jewish argument as sociability. **Language in Society**, 13, 311-355.
- Searle, John R. (1969). **Speech act**. London: Cambridge University Press.
- Song, K. (1994). **An Interactional Sociolinguistic Analysis of Argument Strategies in Korean Conversational Discourse: Negotiating Disagreement and Conflict** (Dissertation-Abstracts-International). Oxford University: New York.
- Wetzel, P, T. (1988). Are "powerless" communication strategies the Japanese norm?. **Language in Society**, 17, 555-564.
- Zhu, H. (2014). Duelling Languages, Duelling Values: Codeswitching in bilingual intergenerational conflict talk in diasporic families. **Journal of Pragmatics** 40(10), 1799-1816.